

nam je dajala okoliščina, da je krog zaraščenih ran poglavalno veliko drobnih korenin.

Žalibog, prsti po koreninah v kepi nismo mogli seboj jemati zavolj predolzega prevažanja. Zato se je z vso previdnostjo odpravila vsa prst in na dobro srečo pripravili smo drevesa na nov stan, smo korenine pazljivo napolnili z rahlo prstjo, potem ko so bile korenine iz novega dobro obrezane in smo dobro polili prej kakor smo pohodili; vej pa nismo obrezali prav nič.

V prvem letu zrastle so le kratke mladike, zdaj pa je drevje v krepki rasti in prenapolnjeno s cvetjem. Zato se mi zdi, da smem tako pripravljati za presajanje starejih dreves dobro priporočiti in bi ta način presajanja gotovo pripraven bil tudi za drevesa družih vrst. S tem pa je tudi presajanje z zmrznjenimi kepami, akoravno ne popolnem vtrpljivo, pa vsaj polajšano po manjši kepi. Posebno pomenljiv pa bi bil ta način tedaj, ako bi vsled pregorke zime ne bilo mogoče, da bi zmrzovale redne kepe krog korenin.

Za dalje prevažanje priporoča se, korenine politi s prsteno ali ilovčasto mešanico, da se korenine ne posuše.

Narodno-gospodarske stvari.

Predór skoz Arelski hrib.

Ni treba navajati izgledov, kolike važnosti so za narodno-gospodarsko pridelovanje vodne ceste, to je, morje, reke in kanali, v drugi vrsti pa železnice. Sklicati se hočemo samo na severno Ameriko; tam obljudejo se puščave samo na sebi rodovitnih prostorov še le tedaj, kedar se je preskrbelo za kanale ali železnice, ker le tedaj, kedar je po tej poti bilo skrbjeno za potrebno lahko in ceno prevažanje, se splača zemljo obdelavati in obsejati, ker še le tedaj je mogoče, pridelke prodajati in si prislužiti dohodka in kmetovanja.

Tudi naša država pridelava izrekoma žita in živine več kakor je potrebuje, nasproti pa ste zapadni dve deželi, Francoska in Angleška, kateri primeroma največ povžijete, zato se uže dalj časa bojujeta Amerika in Evropa za trg živežev v onih dveh deželah in izrekoma Angleško uže Amerika bolj in bolj preskrbuje z mesom in žitom.

Avstrija prodajala je marsikaj na Francosko, toda zadnja leta delala nam je Nemška, skoz katero je treba prevažati tje vse pridelke, velike zapreke, določevala visoke vožnine tako, da se nam je bilo težko na tamošnjih trgih z vspehom skušati z drugimi deželami.

Zato je pa tudi želja po neposrednji zvezi naše države z zapadno Evropo precéj stara in uradno se je izrazila v letih 1872. in 1875. s tem, da so tedanje vlade predložile državnemu zboru načrte postave zgradbi železnice Arelske. — Toda tadani državni zbor se ni brigal za kmeta in pospeh njegovega blagostanja, in vladin predlog ostal je mrtev predlog.

Taaffejeva sedanja vlada se je kmetu nasproti koj začetkom postavila drugače. — Predložila je zopet načrt postave o Arelski železnici, in to dné 24. januarja leta 1880.; v prvo branje prišel je predlog dva dni kasneje in posvetovanje v železniškem odseku pričelo se je dne 28. januarja.

Dne 22. sklenil je odsek postavu, zbornica pa dne 13. marca, in kmalu potem tudi gosposka zbornica tako, da je bila postava po cesarji potrjena dné 7. maja 1880., razglašena pa dne 12. maja. Za zgradbo privoljena je bila svota 35,600.000 gold., od katerih je bilo namenjenih za predór skoz goro Arelsko 16,216.000 gld.

Dela pripravljajna za predor skoz hrib Arelski pri-

čela so se na strani sv. Antona dne 14., na strani Langenski pa dne 22. junija leta 1880., vrtanje tunela z mašinami pa se je pričelo na izhodni strani dne 17., na zahodni strani pa dne 13. novembra tistega leta.

Pretekli pondeljek, sv. Elizabete dan, pa je trgovski minister baron Pino lastnoročno vžgal strel, kateri je razdjal zadnjo steno, ločečo še predór dovrtnan od te in une strani in veseli so si podajali roke delavci obeh strani in pa vodje podvzetnikov in pa inženirji.

Svečanosti vesele te gospodarske dogodbe, pričele so se s slovesno sv. mašo in se sklepale z navdušenimi veseliciami.

Arelski predór je dolg 10.270 metrov, dodelan pa je bil nad 14 mesecev prej, kakor se je mislilo.

Kolik je napredek pri teh delih, razvidi se iz tega, da se je 12.330 metrov dolg predór skozi goro Mont-Cenis pričel leta 1859., prodril pa sv. večer leta 1870., slovesno otvoril septembra meseca leta 1871. Predor skoz goro Gothard pa, ki meri 14.900 metrov, se je delal od meseca julija 1872. do 29. februarja 1882. in bil odprt 1. junija 1883. leta.

Slovstvene stvari.

Še nekoliko besed o pravni terminologiji.

Napisal Cigale.

(Konec.)

Namesto: porabljiv za verbrauchbar, o kateri je tudi g. Tavčar izrekel, da se ne prilega, bilo bi reči: potrošni, a, o, kakor stoji uže v kazalu pod besedo: porabljiv. Tako bi se tudi namesto: premakljiv, nepremakljiv, pravilneje reklo: premičen, nepremičen, in od tod za unbewegliches Gut nepremičnina (hrv. nepokret-nina), kar je pripravneje od: „nepremakljivost“ v zemljiško knjigo vpisana, kakor piše g. Tavčar. Za fällig werden bilo bi bolje držati se hrv. dospeti, dospelost, ali pa: doteči, nego zapasti (verfallen).

Namesto: zapuščina za Verlassenschaft svetuje g. Levstik besedo: ostalina, ki se mi zdi priličnejša.

Za Vermögen bode bolje reči: imenje, imovina, nego: premoženje; po tem se nam za Vermögensrecht lepo podá: imovinsko pravo, kar je mnogo priličnejše, nego: premožensko, kakor piše, na pr. gosp. Tavčar; in ko bi se kdo pomote bal, moglo bi se tudi za Inhaber namesto: imetnik vzeti hrvatski: držec.

Za Pfändung naj bi se reklo: rubilo in ne: rubežen; — rubitelj in ne: rubežnik. Dedina za Erbschaft ima uže Prešernova pesem (dedino opravljati), torej naj ostane namesto: dedščina, kakor piše g. Tavčar.

Za Gesamtheit ne more ostati: vsota, kakor ima naš prevod, ker se zdaj: vsota ali svota rabi za Summe; raje: skupnost, vsost.

Beseda: predaja za Uebergabe, bojim se, bode tudi motila; jaz bi rajši rekel: preodatba, ali prepodatba.

Samo ob sebi se naposled razume, da bode vzprijeti vse v novejši dobi udomačene besede, na pr. promet za Verkehr, trgovina za Handel namesto: kupčija, trgovec, namesto: kupčevavec, urad za Amt in ne ured, ker je zdaj pri nas prvi izraz obveljal, upravljati za verwalten namesto: oskrbovati, prevara za Betrug nam. goljufija, glavnica za Kapital nam. istina ali kapital, morebiti tudi: novci nam. denarji itd.

Kdor to delo prevzame, da namreč prevod občnega grajanskega ali civilnega zakonika popravi, kakor bi ustrezal današnjim potrebam, temu se ne bode treba več bati, — kakor smo se jih nekdanj bali — hrvatskih